

Den Burg A 8

1. as de krpe ænsperøver si:en bene za bay
 2. min vri-nt is de blumē ga:n giste
 3. tøgøvur:rdæX spmæzē ali:an noX ma:r met mæs:i-nas (zelden : tøgøvur:rdæX)
 4. sprte is: lastæX veræk
 5. updat:skrp kregosē beskmælt bru:æt
 6. dætmærman heten splmtær msinfjær
 7. de skrpær liktæsenlpe af
 8. mdifabrik isriks tæs:i:en
 9. kumfej hi:r mæjkint
 10. gevūs fir gla:zē bi:r - pmtjes mælek (ba.s wordt niet gebruikt als aanspraak voor een café-houder) - | tape |
 11. bræjuns tui kilo krike
 12. zē hæ:ve mæter fa:ivē dri liter vë:in ydrugkē (vero. : vin)
 13. he dreX mē metæn knapël
 14. ikhæ:v sēn kni si:en
 15. fastelæ:vænt (fastelæ:vænt) vurt nitfël mür fir
 16. igben bli:t datk mit hæ:li nit mega:n ben
 17. ik hæ:wet nit dr:æn hv:r mæknæXt
 18. vi hetet dr:æn di dr:r ægkvumt
 19. spm - spmævsp - ra:gëbël
 20. pet - bay - beno:ut - vë:it (of nu meer : vë:ij) - pa:destu:l - hæ:X - kikförs - vlmær - kèpel
 21. di kiræl ma:kte de hr:elē vlrælt anætfeXtē
 22. ik zæljē kra:ltjēs gevē
 23. æjalant la:t fël ouvē skepē slu:pē
 24. he het in kir æn bit kregē | nojt |
 25. gef mē tui br:æde stis:æne - br:æ:æder - de br:æ:æstē
 26. datstambelt dr:r stat dr:r nit mür
 27. di mæn hetenlevē asen grv:te hür
 28. lysifer is nit mdæ hemel blefē
 29. de sko:lkindere (kinders / kinder) benē mæ:t mæstær nar se:j vest
 30. rken toXnit kumē furkkla:r ben
 31. de br:æste drnjke gra:g lins:rætpap
 32. hei kenit verækē hei het pin isen kel
 33. stekes æn stel mdi bezæm
 34. nej mat kegels vortær nit mür spelt
 35. he:j ikhæpjē altui kir rupe
 36. di pir iznit rip | hei iz noX ry:deX (dær zit nog en vte pitm)
 37. zē benē natlant | tfselt alleen = bouwland |
 38. sē hægēm irrstsingelt helæpe upma:kē
 39. hæizelet nojt fö:rt bræje
 40. sē is de heleft vanhær mælekvit
 41. de man mut sinvrøu bækæræmē
 42. mdæ skelde zomē isgøva:rlek
 43. hæi hatfël pra:tjēs umdati stæ:ræk (stæ:ræk) is
 44. vë mute dr:r de heleft fan hæ:ve æn jali de are heleft
 45. halpezdabæ:duptile
 46. Ūzē mæslær iso vet asen slak
 47. sē hæ:vævet vitf:rstæ sprjgt
 48. de bo:æmkvæker zal de bo:æm ænte
 49. dunn irrstet ra:mæs drXt
 50. et lē:yt fur:de vr:æ:ækeræk - de hogmīs - etlof
 51. bædespre:i - kirkærdrl - verspre:ijē - ytspre:ijē
- yjbræ:ijē - kla:rma:kē - mistro:je - æn stuk smiræ
 52. di vrøu hetær hür knrpe latē
 53. sin va:dær hetem sæsja:rlæj sko:l la:toga:n
 54. ik hæ:vætēm afra:de um zo la:t læjset va:tær te ga:n
 55. va:le virzē sitmenit fël mdæzē strek
 56. irde potē benē nifël va:rt
 57. de pa:l stat bæ:i de oven - de hürt
 58. ma:rt iset naXtækout umtē kotē (ka:tē)
 59. di kirs gef hælde lriXt nivür
 60. he truket pirr ansin stært
 61. tu kva:mē jali hi:r idær ja:r nadē keræmēs
 62. depa:terzæ:i dat vnzē livē hür vulma:kt is
 63. jē zagmævel mar jē zæ:i niks tøgē mē
 64. de zva:væltjēs salægou tæræXkumē (nu meer : zva:lyvæ)
 65. ga:je vanda:X ni ka:rtē
 66. etē sæ:i vk gra:X klæs
 67. sin motær is kèpæt hæ:i zidvast
 68. etizen varæmē daXvest æn tisen saXtē ræven
 69. da junætjē lv:pt vblv:etē bi:æne
 70. dæris æmbarst (enska:r) mdi kan
 71. ikvou datē post æmbri:æf bræXt
 72. ik hëpin æmehart
 73. rkenit medvarse mæse umga:n
 74. na: skafti:t spanævetpirr vür de novē kor
 75. ikhæ:væmbætjē kv:rs van fœnuXtænaf
 76. de zæn vandækonæj izvk solda:t vest
 77. vetjē gen va:gæma:kær tē vønē - æmbu:æX
 78. di rouzen hebe læje dv:rens -
 79. kXæløfergen vurtfan
 80. tkæptjē vas dv:et fur:datset kunde dv:pē
 81. sin v:rensinsin:ge lv:pē
 82. dær mæsi is metæmæntjē nar: busXa:n um bra:mbe:ijē tē pløkē (doXtærtjē)
 83. dærisæn spurtfandilø:der
 84. he ztæ zin strot ope
 85. de mæse zoXtē niks a:rs dan gelt æn rikdum
 86. dær muntizdrv:gvændæurst
 87. di væX lv:pt metæmbvXt is æn umvæX | krum |
 88. ikæXtfv:rdatklæ:injtjē æn trumæltjē
 89. de buk istikt mæn kurst
 90. sæn litjē vas kurt mar gut
 91. mdæ ska:dyv izætæt best
 92. æskatær mutXut kene mæke
 93. zukes na mæhut
 94. kvætnitv:irækæmutsuke
 95. ækouve keldær isXutfv:rtbi:r
 96. ik must æsblu:et drnjke um antē stæ:rækē (stæ:rækē)
 97. æk mut irrstætfv:ur mdæ stæ:l krøje
 98. mæbrv:r vazu:æt
 99. de mælækbu:r ma:kt ægrv:t runtjē
 100. di karæmlæk izdan æn sv:r styrem ær mævürum
 101. vë zovvæ di pet kene drXtXo:-jē m æny:r (vale)
 102. dærvø:lt niks upæm tæsæ:ge
 103. hei izno:jt o:værti:t | minyt | la:t |
 104. mita:lijē ben bæregē di vy:r spyge
 105. dærævjē dr:r upte dovē (of : dovæ)

106. tē bo-əm hebezen entfande bræXfa.rē - | strik = kapot |
107. jē mutas nar unsfolte kumækike
108. he isfanløve kumē met embyl metXelt | guje |
109. di dār isfan bøkēut ma.kt
110. ē trouvde vrou mut kēnē na.ie
111. ik hepi.r grasa.jt ma.rtuas gen gut srt
112. dē brouver sē.idatēt nōXtē dūr is um tē bouve
113. bakē - igbak - jē.ibakt - hebakt - bakte - vebakē - igbakta - jebakta - hebakta - vebakta - vebave bakē
114. bidē - igbit - jebit - hebit - vebide - bidēve - igbot - rikhebodē - bodēsevk
115. tizen kle.intje mar tizen feintje - | fe.in.tje door het rijm, anders bv. ēfin pupi maar ē fe.inē - een gereformeerde |
116. jē kēhī.r ē.ijer kregē utdē marekt
117. he hetsē.it dati amēdēykē zal
118. ēdinstmē.ijē zē datē gelikad
119. dēr va.rē vē.ij pra.ize
120. under di ē.ik lē.gē vōl a.kertjes
121. tva.tēr zal da.lēk ga.n ko.kē tko.ktal
122. tho.j is nogrun tiznōX mar pas ma.it
123. majons.zē ma.kēzē mēzē dūr vananz.i
124. dabo.mpi salda.r slēXtXruje | mujlēk |
125. dē pestūr het guje vē.in
126. uns ouvē hys izavbrant
127. dē melēk spyt ytētē.r vandēku
128. dē koster lēt | dē kry.zē |
129. dē arēmē vandē krēva.gē by.gē dār dē suurte (tXouXt)
130. dē tvi dysērs kvamē na bytē
131. sē hē.vēnēmbunt en blauv slege
132. dē fy izvat fl.uv
133. dē sm:uv lē.idik
134. etisen ruvōgē.it ledē datēkjē si.en hēp
135. niupurt vurt ny helemal enovē stat | not = nieuw |
136. du:ən - igduēt - jē.idutēt - hedutēt - veduanēt - jaliduənēt - seduənēt - igdetēt - jedetēt - hedetēt - wededēnēt - jalidēdēnēt - sededēnēt - detigdat - detheestmar - dedēsetmar
137. du.pē - du.pjarek - du.bekē - dē soldatē
138. dursē - hedurst - hedurst - hehedōrsē
139. binde - igbint - jebint - hebint - webinde - jali binde - sebinde - binthe - bunthe - rikhebinde
140. *Locale benamingen voor landmaten zijn nog wel bekend, maar worden niet meer gebruikt. Het waren tesselsē ru (= 1/4 are) - mansdaX (= 40 roe, nl. wat een man kon maaien in een dag) - bander*
141. *Locale waternamen : gripēl (greppel, ± 30 cm. breed) - sen (sloot ± 75 cm. breed) - slū.ēt - tōXt - kreke (sloten in de polder die voor de indijking in verbinding stonden met de zee) - wriēle (= wiel) - tkrl (brede kreek) - kolēk (gegraven drinkplaats voor het vee) - pēt (gegraven kuil om aarde voor een dijk te verschaffen)*

De naam van het eiland in het eigen dialect is : tessēl ; van de verschillende dorpen op het eiland : dē barōX - dē vrel - dē kuvōX - ostrent of : strēt - skil - dē hu.rē - kosdōrēp

De inwoners heten : tessēlars, van de dorpen resp. : barēgērs - vraldērs - kuvōgērs - ostrendērs of : strēndērs - skildērs - hu.rndērs - kodōrēpērs

Hun bijnamen zijn : tessēlsē kuvō.lē - vraldēr gortbykē - hu.rndēr stinēpikērs - stekētrēkērs (vroeger de bewoners van Oudeschild of Oosterend).

Aantal inwoners op 1 januari 1960 : 3579.

Taaltoestand : In de laatste jaren is het dialect sterk verminderd, mede door de zomergasten. De proefpersonen hadden grote moeite niet telkens in het Nederlands te vervallen. Bij de proefpersonen was een verschil merkbaar in enkele klanken, dat misschien toegeschreven kan worden aan de verschillende geboorteplaatsen van de moeders. Velen vertelden trouwens dat hoorbaar is, althans voor een Tesselaar, uit welk dorp van het eiland iemand komt. Het meest wijkt de polder Eierland van de andere dorpen af, verder zijn de verschillen van ondergeschikt belang.

Zegslieden : 1. P. Bakker Azn. ; 63 j. ; rustend veehouder ; geb. in Den Burg en heeft altijd daar gewoond ; V. van Den Burg, M. van Oosterend.

2. J. Bakker Dzn. ; 65 j. ; luitenant-kolonel in ruste ; geb. in Den Burg ; heeft vele jaren elders gewoond, maar woont sedert een aantal jaren weer in Den Burg ; V. en M. van Den Burg.

3. W. C. Dalmeyer ; 69 j. ; oud-referendaris van de P.T.T. ; geb. in Den Burg ; heeft vele jaren elders gewoond, maar voortdurend omgang gehad met Tesselse vrienden en familieleden.

**) Hoewel proefpersoon 2 en 3 weinig betrouwbaar lijken, was er voortdurend overeenstemming tussen hen en proefpersoon 1.*

(Opname aug. 1951)